

KRSTO ODAK (1888. – 1965.)

(Uz 50. obljetnicu smrti)

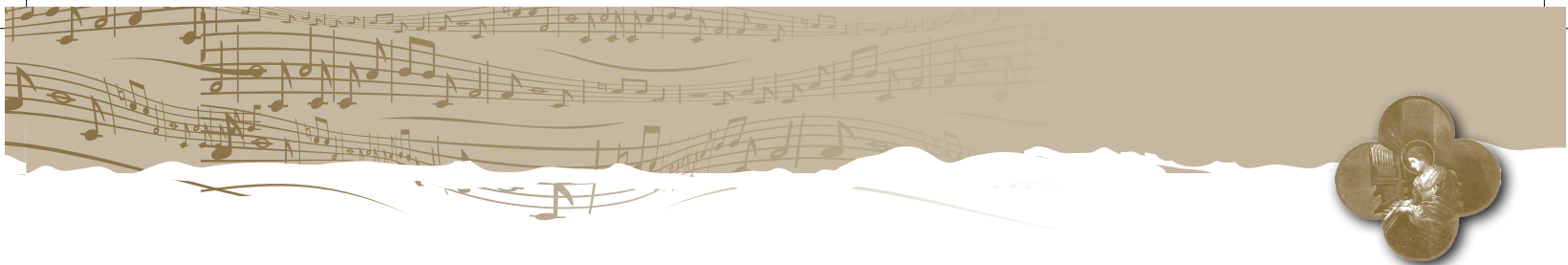
Prije 50 godina umro je hrvatski glazbenik, skladatelj, pedagog i glazbeni pisac Krsto Odak.

Potječe iz siromašne i brojne obitelji. Rođen je 20. ožujka 1888. godine u Siveriću, malom mjestu Dalmatinske zagore, nedaleko od Drniša. Pučku školu polazi u Siveriću. Već tada pokazuje veliku ljubav za glazbu. Roditelji mu nisu mogli nabaviti glazbeni instrument, pa je mali Krsto na klupi i na podu crtao klavijature i tako vježbao orgulje. Toliko je uznapredovao da je mogao kao četvrtoškolac pratiti koralnu misu na orguljama. Roditelji su željeli da sin bude svećenik, pa su ga poslali u franjevačku gimnaziju u Sinj. Učitelj glazbe u franjevačkoj gimnaziji Ivan Ocvirk otkrio je da se u dječaku Krsti krije rijedak glazbeni talent, pa ga je osobno poučavao glazbi. Kao član franjevačkog reda za vrijeme školovanja vršio je službu orguljaša i zborovođe u franjevačkim samostanima. Svojim muziciranjem svratio je pozornost poglavara. Njihovom

dozvolom učio je harmoniju, kontrapunkt i violinu kod nastavnika glazbe Matijaša Melichara u Šibeniku. Kao student filozofije i teologije na Franjevačkoj bogosloviji u Makarskoj vrlo uspješno vodio je bogoslovni zbor. Godine 1912. poslali su ga poglavari u München, gdje je uz teološke studije učio kompoziciju i orgulje kod uvaženog njemačkog glazbenika Hartmanna. Nakon povratka u domovinu 1913. godine djeluje kao redovnik, svećenik i glazbenik u Sinju i obližnjem Otoku. Nažalost, 1919. godine napušta svećenički i redovnički stalež te odlazi na konačni studij glazbe u Prag, u klasu istaknuta češkog skladatelja Vitezslava Nováka. Nakon tri godine marljiva i naporna studija diplomira kompoziciju i orgulje. Potom se vraća u domovinu, u Zagreb, te postaje profesor na Hrvatskoj državnoj konzervatoriji (današnjoj Muzičkoj akademiji),

u kojem djeluje do umirovljenja 1961. godine. Umro je 4. studenoga 1965. godine. Pokopan je na Mirogoju u Zagrebu.

Kao profesor na Hrvatskoj državnoj konzervatoriji predavao je talijanski, teoriju glazbe, prvu i drugu harmoniju, kontrapunkt, fugu, kompoziciju te predmete koje je danas volio, poznavanje instrumenata i solo pjevanje. Za pomoć studentima izdao je skripta *Modulacija* (1954.) i *Poznavanje instrumenata* (1956.). Uvijek je iskreno volio svoje studente i za njih je žrtvovao velik dio svoga slobodnog vremena. Bio je spreman neposredno razgovarati i pomagati studentima izvan školskih predavanja. Iako je bio snažna stvaralačka osoba, na svoje studente nije vršio utjecaj u smislu isključive stilske orijentacije, nego je svatko od njih mogao slobodno skladateljski djelovati i razvijati se u smjeru svojih sklonosti.

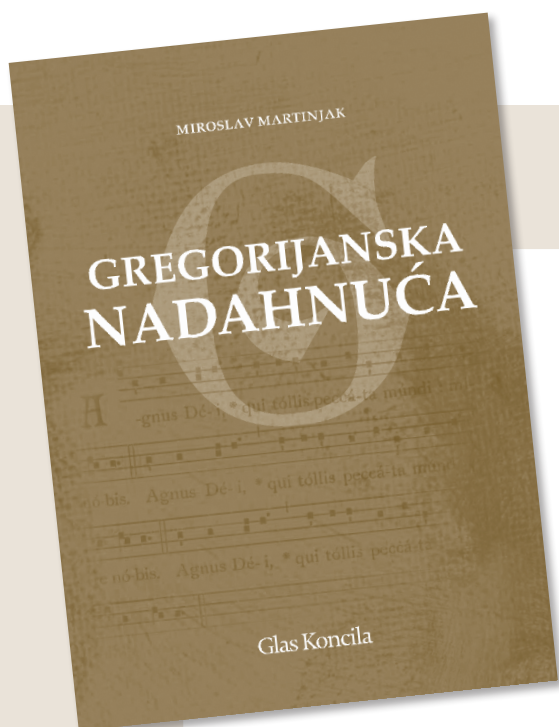

Uz pedagošku djelatnost na Hrvatskome državnom konzervatoriju, Krsto Odak se bavio i spisateljskim radom. Poznate su njegove glazbene kritike u časopisu *Sveta Cecilija*, u rubrikama *Naši dopisi*, *Glazbena literatura* i *Listak*. U njima je ponekad i na oštar način kritizirao ondašnju praksu pjevanja u našim crkvama, a naročito sviranje za vrijeme bogoslužja. Možda su baš te njegove dobronamjerne kritike utjecale da se u krugu određenih crkvenih osoba (prof. Albe Vidakovića i drugih) začne ideja o osnivanju crkvene glazbene škole, današnjeg Instituta za crkvenu glazbu pri Katoličkome bogoslovnom fakultetu (osnovan 1963.), na što su, uostalom, davno prije upozoravale pape u svojim dokumentima (motuproprij Pija X. i drugi dokumenti), a potom Drugi vatikanski sabor (60-ih godina prošlog stoljeća) u VI.

poglavlju saborske konstitucije o svetoj liturgiji *Sancrosanctum Concilium*.

Krsto Odak se posebno istaknuo kao skladatelj. Svoj prvi skladateljski uspjeh doživio je *Sonatom za violinu i glasovir*, koju je napisao kao diplomski rad na završetku glazbenog studija u Pragu. Ta je sonata na apsolventskom natječaju dviju majstorskih škola (Novákove i Janečekove) odnijela prvu nagradu. To mu je dalo još veći poticaj za daljnje uspješno skladateljsko djelovanje. Skladao je oko 230 različitih naslova. U crkvenim krugovima posebno su poznata njegova dva moteta: *Svrši stopi moje* (za bas solo, mješoviti zbor i orgulje) i *Hvali dušo moja Gospoda* (za muški zbor i orgulje). Tekst moteta je staroslavenski. Skladao ih je znalačkim i rafiniranim glazbenim jezikom i stilom koji potpuno odgovara duhu liturgijske

glazbe te s pravom stoje uz bok velikim glazbenim djelima i ostvarenjima te vrste. Ne samo u skladanju moteta, nego i u svim drugim glazbenim vrstama kojih se dotakao, od popijevke do obrade narodnim pjesama, kantate i opere, od sonate i simfonije do gudačkih kvarteta i drugih crkvenih djela (misa i dr.), Krsto Odak je ostvario vrijedna umjetnička dostignuća. Po djelima koja nam je kao reprezentativna ostavio u nasljeđe, Odak bi medijskim izvođenjima trebao aktivno i trajno biti prisutan u našoj svakodnevnici. Bez obzira hoće li se to ispunjavati ili ne, on će u hrvatskoj glazbenoj kulturi trajati kao stvaralac koji je svojim skladbama uvelike pridonio glazbenoj afirmaciji svoje domovine, kako unutar njenih granica, tako i izvan njih.

Gregorijanska nadahnuća

Zbirka mo. Miroslava Martinjaka – nadahnutu gregorijanskom glazbenom baštinom – sadrži tridesetak obrađenih skladbi koje su namijenjene za puk, mješoviti i muški zbor. Izdanjem te zbirke autor želi potaknuti očuvanje gregorijanske arhaične baštine, koje je neprocjenjivo blago rimokatoličke Crkve, a čijom se interpretacijom jednoglasnih gregorijanskih melodija i mješovitoga zbornog pjevanja uključuje zbor i puk te se na taj način daje mogućnost i poticaj na aktivnije sudjelovanje u liturgiji.

Nedvojbeno je to vrijedna zbirka, plod autorova dugogodišnjega stručnog i umjetničkog rada kao profesora na visokim učilištima, koji je dao veliki doprinos crkvenoj i liturgijskoj glazbi Crkve u Hrvata.